

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баян-Овоо сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БНА-2025/036/НА-СТА-ОНТС

4

Цахим хуудас: www.audit.mn Баянхонгор хот 2025 оны 02 дугаар сарын 25	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Аудитын менежер: М.Алтантуяа Утас: 70442424 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Н.Батчимэг Утас: 91113253 Цахим хаяг: batchimegn@audit.gov.mn
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу

НЭГ.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

1.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>384,966,914.01</u>	<u>525,013,628.01</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	75,176,914.01	210,494,128.01
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	75,176,914.01	210,494,128.01
3121	Төгрөг	75,176,914.01	210,494,128.01
31211	Төрийн сангийн харилцах	75,176,914.01	210,494,128.01
33	АВЛАГА	299,790,000.00	304,519,500.00
335	Бусад авлага	299,790,000.00	304,519,500.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	265,900,000.00	187,538,000.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	33,890,000.00	116,981,500.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	10,000,000.00	10,000,000.00
36600	Бусад нөөц	10,000,000.00	10,000,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>384,966,914.01</u>	<u>525,013,628.01</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>116,019,200.00</u>	<u>38,900,000.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	116,019,200.00	38,900,000.00
413	Өглөг	116,019,200.00	38,900,000.00
4136	Бусад өглөг	116,019,200.00	38,900,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	116,019,200.00	38,900,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>268,947,714.01</u>	<u>486,113,628.01</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	268,947,714.01	486,113,628.01
512	Хуримтлагдсан үр дүн	268,947,714.01	486,113,628.01
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	52,630,711.01	268,947,714.01
51220	Тайлант үеийн үр дүн	216,317,003.00	217,165,914.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>384,966,914.01</u>	<u>525,013,628.01</u>

1.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,202,049,700.00	1,003,961,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	397,740,000.00	413,183,500.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	188,000,000.00	203,183,500.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	188,000,000.00	203,183,500.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	203,183,500.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	188,000,000.00	00.00
122	Тусламжийн орлого	00.00	210,000,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	00.00	210,000,000.00
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	209,740,000.00	00.00
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	209,740,000.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	804,309,700.00	590,777,500.00

1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	14,373,000.00	00.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	14,373,000.00	00.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	789,936,700.00	182,259,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	789,936,700.00	182,259,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	00.00	408,518,300.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	00.00	408,518,300.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,064,595,092.00	786,795,086.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,064,595,092.00	786,795,086.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,064,595,092.00	786,795,086.00
220001	Барилга байгууламж	1,064,595,092.00	786,795,086.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>137,454,608.00</u>	<u>217,165,914.00</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>137,454,608.00</u>	<u>217,165,914.00</u>

1.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,202,049,700.00</u>	<u>934,673,500.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	397,740,000.00	343,896,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	188,000,000.00	133,896,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	188,000,000.00	133,896,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	133,896,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	188,000,000.00	00.00
122	Тусламжийн орлого	00.00	210,000,000.00
122001	Хандив тусламж /дотоод/	00.00	210,000,000.00
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	209,740,000.00	00.00
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	209,740,000.00	00.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	804,309,700.00	590,777,500.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	14,373,000.00	00.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	14,373,000.00	00.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	789,936,700.00	590,777,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	789,936,700.00	182,259,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	00.00	408,518,300.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>1,202,049,700.00</u>	<u>934,673,500.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	1,224,867,832.00	799,356,286.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,224,867,832.00	799,356,286.00

2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,224,867,832.00	799,356,286.00
220001	Барилга байгууламж	1,224,867,832.00	799,356,286.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-1,224,867,832.00</u>	<u>-799,356,286.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-22,818,132.00	135,317,214.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	97,995,046.01	75,176,914.01
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	75,176,914.01	210,494,128.01

1.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	131,493,106.01	00.00	131,493,106.01
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	268,947,714.01	00.00	268,947,714.01
D01	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	268,947,714.01	00.00	268,947,714.01
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	00.00	00.00	268,947,714.01	00.00	268,947,714.01
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	217,165,914.00	00.00	217,165,914.00
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	00.00	00.00	486,113,628.01	00.00	486,113,628.01

1.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,703,329,500.00	799,356,286.00	903,973,214.00	46.9
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,703,329,500.00	799,356,286.00	903,973,214.00	46.9
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,703,329,500.00	799,356,286.00	903,973,214.00	46.9
220001	Барилга байгууламж	1,703,329,500.00	799,356,286.00	903,973,214.00	46.9
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,703,329,500.00	934,673,500.00	768,656,000.00	54.9
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	950,568,900.00	590,777,500.00	359,791,400.00	62.1
132001	Орон нутгийн төсвөөс	517,640,800.00	182,259,200.00	335,381,600.00	35.2
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	432,928,100.00	408,518,300.00	24,409,800.00	94.4
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	169,752,900.00	133,896,000.00	35,856,900.00	78.9
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000,000.00	133,896,000.00	-33,896,000.00	133.9
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	69,752,900.00	00.00	69,752,900.00	00.0
122	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	583,007,700.00	210,000,000.00	373,007,700.00	36.0

122001	Хандив тусламж /дотоод/	583,007,700.00	210,000,000.00	373,007,700.00	36.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	75,176,914.01	-75,176,914.01	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	210,494,128.01	-210,494,128.01	

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

1. Аудитын хугацаанд худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, гүйцэтгэл, холбогдох баримт ирүүлээгүй тул Баян-Овоо сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн аудитаар шалгах шаардлагатай.

2. Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогоос “Наранмандал энтерпрайзейс” ХХК нь 2024.01.22-ны өдөр иргэн Б.Анхбаярын 5007401090 тоот дансанд 25,000.0 мянга, 2024.07.26-ны өдөр иргэн Т.Төгссайханы 5006541039 тоот дансанд 20,000.0 мянга, 2024.10.09-ний өдөр иргэн Б.Алтанчимэгийн 5071060721 тоот дансанд 40,000.0 мянга, “Буянт наран хөрс” ХХК-ийн 5249200159 тоот дансанд 2024.09.15-ны өдөр 30,000.0 мянга, 2024.10.14-нд 30,000.0 мянга, 2024.11.01-ний өдөр 60,000.0 мянга нийт 205,000.0 мянган төгрөгийг сумын Засаг даргын албан бичгийн дагуу төрийн сангийн харилцах дансаар дамжуулалгүй зарцуулсан ба дээрх хөрөнгийг зориулалтын дагуу зарцуулсан эсэх асуудлыг 2024 оны Орон нутгийн хөгжлийн сангийн гүйцэтгэлийн аудитаар авч үзэх шаардлагатай.

3. Малын халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд баталсан 79,860.0 мянган төгрөгөөр бохирын машин авсан асуудлыг 2024 оны Орон нутгийн хөгжлийн сангийн гүйцэтгэлийн аудитаар авч үзэх шаардлагатай.

ХОЁР. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 3,996.0 мянган төгрөгийн 1 алдаа илэрснийг аудитын явцад залруулав. Үүнд:

Иргэн Д.Батсүрэнгээс авах 15,442.0 мянган төгрөгийн өвс, тэжээлийн авлагыг санхүүгийн 19,438.0 мянган төгрөгөөр тусгаж 3,996.0 мянган төгрөгөөр илүү бүртгэсэн нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална”, 5.1.4 дэх “үнэн зөв байх”, Санхүүгийн тайлангийн аудитын “Оршин байх” батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Аудитаар нийт 410,000.0 мянган төгрөгийн 2 зөрчил илэрснээс зөрчлийг давтан гаргахгүй, зөрчлийг арилгах 410,000.0 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлагыг хүргүүлсэн.

2.2 Албан шаардлага

2.2.1. Баянхонгор аймагт хөрөнгө оруулах 2021.05.31-ний өдрийн 2021/125 дугаар гэрээний “Наранмандал энтерпрайзейс” ХХК-аас орон нутгийн хөгжлийн санд төвлөрүүлэх 205,000.0 мянган төгрөгийн хандивын орлогыг төсвийн дансанд төвлөрүүлээгүй зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.9 дэх “төсвийн орлого” гэж хууль тогтоомжийн дагуу улсын болон орон нутгийн төсөв бүрдүүлэх орлого, төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг”, 23 дугаар зүйлийн 23.1 дэх “Төсвийн орлого нь татварын орлого, татварын бус орлогоос бүрдэнэ”, 23.11 дэх

“Газар, байгалийн баялгийн нөөцийг хуульд заасан хэлбэрээр эзэмших, ашиглах, захиран зарцуулахтай холбогдон бий болох орлого нь төсвийн орлого байна”, 35 дугаар зүйлийн 35.2 дахь “Төсвийн байгууллага нь төвлөрүүлсэн төсвийн орлого болон өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг Төрийн сангийн нэгдсэн дансанд саадгүй байршуулна”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4 дэх “Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ”, 14.4.5 дахь “бүх орлого”, Баянхонгор аймагт хөрөнгө оруулах 2021.05.31-ний өдрийн 2021/125 дугаар гэрээний 2.1.12 дахь “Компанийн нь аймаг орон нутагт үзүүлсэн хандив, дэмжлэг туслалцааг ОНХС-аараа дамжуулан авч, жил бүрийн уул уурхайн зөвлөгөөн дээр тайлагнаж байх” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Цаашид уул уурхайн аж ахуйн нэгжүүдээс хамтран ажиллах гэрээний хүрээн орж ирэх хандив тусламжийн орлогыг сумын ОНХС-д төвлөрүүлж сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлаар хэлэлцэн баталсан төсөл арга хэмжээг санхүүжүүлж байх албан шаардлагыг өгөв.

Дээрх албан шаардлагын биелэлтийг нотлох баримтын хамт Төрийн аудитын байгууллагад 2025 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

ГУРАВ. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайланд авлагыг илүү тусгасан	1	3,996.0	-	-	1	3,996.0	1	3,996.0	-	-
Дүн	1	3,996.0	-	-	1	3,996.0	1	3,996.0	-	-

тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Баянхонгор аймагт хөрөнгө оруулах 2021.05.31-ний өдрийн 2021/125 дугаар гэрээний "Наранмандал энтерпрайзс" ХХК-аас орон нутгийн хөгжлийн санд төвлөрүүлэх 205,000.0 мянган төгрөгийн хандивын орлогыг дансанд төвлөрүүлээгүй зарцуулсан байна.	1	205,000.0	-	-	1	205,000.0	-	-
Дүн	1	205,000.0	-	-	1	205,000.0	-	-

ТӨСВИЙН ЗАХИРАГЧИЙН АНГИЛЛААР АУДИТАД ХАМРАГДСАН БАЙДАЛ БА САНАЛ ДҮГНЭЛТИЙН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалт ай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1		1					
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1		1					

-----oOo-----